

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2005. gada 13. oktobrī*

Lieta C-458/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen* (Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2003. gada 23. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2003. gada 30. oktobrī, tiesvedībā

Parking Brixen GmbH

pret

Gemeinde Brixen,

Stadtwerke Brixen AG.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši K. Šimans [*K. Schiemann*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents), K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] un E. Juhāss [*E. Juhász*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretāre M. F. Kontē [*M.-F. Contet*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 13. janvārī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Parking Brixen GmbH* vārdā — K. Cellers [*K. Zeller*] un S. Turīns [*S. Thurin*], advokāti,
- *Gemeinde Brixen* vārdā — N. de Nigro [*N. De Nigro*], *Rechtsanwalt*,
- *Stadtwerke Brixen AG* vārdā — A. Mulzers [*A. Mulser*], *Rechtsanwalt*,
- Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kuram palīdz Dž. Fjengo [*G. Fiengo*], *avvocato dello Stato*,
- Nīderlandes valdības vārdā — K. Viselsa [*C. Wissels*], pārstāve,
- Austrijas valdības vārdā — M. Frūmans [*M. Fruhmann*], pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — K. Vīdners [*K. Wiedner*], pārstāvis,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 1. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālo nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvu 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [publisko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai] (OV L 209, 1. lpp.), EKL 43., 49. un 86. pantu, kā arī nediskriminācijas, pārskatāmības un vienlīdzīgas attieksmes principu.

- 2 Šis lūgums tika iesniegts prāvas starp sabiedrību *Parking Brixen GmbH* (turpmāk tekstā — *Parking Brixen*) pret *Gemeinde Brixen* (Briksenes [*Brixen*] pašvaldība) un sabiedrību *Stadtwerke Brixen AG* ietvaros par apsaimniekošanas tiesību piešķiršanu *Brixen AG* attiecībā uz divām autostāvvietām, kas atrodas šīs pašvaldības teritorijā.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesības

- 3 EKL 43. pantā noteikts:

“Ievērojot šē turpmāk izklāstītos noteikumus, aizliedz ierobežojumus kādas dalībvalsts pilsoņu brīvībai veikt uzņēmējdarbību citā dalībvalstī. [..].”

Brīvība veikt uzņēmējdarbību ietver tiesības sākt un izvērst darbības kā pašnodarbinātām personām, kā arī dibināt un vadīt uzņēmumus, it īpaši sabiedrības, kas definētas 48. panta otrajā daļā, ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus saviem pilsoņiem paredz tās valsts tiesību akti, kurā notiek šī uzņēmējdarbība, ņemot vērā šā Līguma nodaļu par kapitālu.”

- 4 EKL 49. panta pirmajā daļā noteikts:

“Kā paredz šē turpmāk izklāstītie noteikumi, Kopienā aizliedz pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumus to dalībvalstu pilsoņiem, kas veic uzņēmējdarbību kādā Kopienas valstī, bet sniedz pakalpojumus citas dalībvalsts personai.”

5 Direktīvas 92/50 astotajā apsvērumā precizēts:

“[...] šī direktīva attiecas tikai uz pakalpojumu sniegšanu, kas pamatota ar līgumiem; [...] neattiecas uz pakalpojumu sniegšanu ar citu pamatojumu, piemēram, normatīviem aktiem vai darba līgumiem”.

6 Minētās direktīvas 1. pantā noteikts:

“Šajā direktīvā:

- a) “*valsts pakalpojumu līgumi*” [publiskie pakalpojumu līgumi] ir līgumi, kas peļņas nolūkos rakstiski noslēgti starp pakalpojumu sniedzēju un līgumslēdzēju iestādi [...];

[..]

- b) “*līgumslēdzējas iestādes*” ir valsts, reģionālas vai vietējās iestādes, publisko tiesību subjekti vai apvienības, ko izveidojusi viena vai vairākas šādas iestādes vai publisko tiesību subjekti.

[..]”

Valsts tiesības

- 7 Itālijas 1990. gada 8. jūnija Likuma Nr. 142 par vietējo pašpārvaldi (kārtējais papildinājums pie 1990. gada 12. jūnija *GIURI* Nr. 135, turpmāk tekstā — “Likums Nr. 142/1990”) 22. panta 3. punktā noteikts, ka pašvaldības un provinces var šādā veidā pārvaldīt vietējos publiskos pakalpojumus, kuri saskaņā ar Likumu ietilpst to kompetencē:
- “a) [vietējās] pašvaldības kontrolē, ja pamatojoties uz pakalpojumu nelielo apjomu vai tam raksturīgajām īpašībām nav lietderīgi izveidot jaunu iestādi vai uzņēmumu;
  - b) nododot koncesijā trešām personām, kad pastāv tehniski, ekonomiski vai sociāla rakstura iemesli;
  - c) ar speciāliem uzņēmumiem, kas paredzēti vairāku uz ekonomisku un komerciālu ieinteresētību balstītu pakalpojumu pārvaldīšanai;
  - d) ar iestādēm, lai sniegtu sociālos pakalpojumus bez komerciālas ieinteresētības;
  - e) ar akciju sabiedrībām, kuru kapitāls pārsvarā ir uzkrāts no apvienībām, kuru darbība ir teritoriāli ierobežota, kad citu valsts tiesību subjektu vai privātpersonu dalība šķiet lietderīga atkarībā no sniegtā pakalpojuma būtības.”

8 1993. gada 4. janvāra Reģionālā likuma Nr. 1 44. pantā tā sākotnējā redakcijā lielā mērā ir pārņemts Likuma Nr. 142/1990 22. pants. Vēlāk šo 44. pantu grozīja ar 1998. gada 23. oktobra Reģionālo likumu Nr. 10.

9 44. pantā Reģionālajā likumā Nr. 1, kas grozīts ar Reģionālo likumu Nr. 10, noteikts:

“[..]

6. Pašvaldības izdod noteikumus par procedūrām un atlases kritērijus attiecībā uz tādu sabiedrisko pakalpojumu pārvaldības formu izvēli, kam ir saimnieciska un komerciāla nozīme, proti:

a) speciālu uzņēmumu izveidošana;

b) akciju sabiedrību vai sabiedrību ar ierobežotu atbildību izveidošana, izveidošana vai dalība ar dominējošu ietekmi vietējā sabiedrībā;

c) sabiedrisko pakalpojumu pārvaldīšanas uzticēšana trešām personām, ievērojot piemērotas konkursa procedūras to izvēlē. Neskarot citus likumīgus noteikumus, šīs attiecības nevar ilgt vairāk nekā divdesmit gadus, un tās var atjaunot attiecībā uz to pašu priekšmetu tikai saskaņā ar šajā pantā minētajiem noteikumiem. Kooperatīviem un apvienībām, kuras saskaņā ar Likumu pārstāv invalīdus, kā arī brīvprātīgām apvienībām un bezpeļņas uzņēmumiem ir jādod priekšroka nosacījumu vienlīdzībai.

[..]

18. Vietējās iestādes, kas ir sabiedrības dalībnieki/akcionāri, jebkurā brīdī var ar valdes lēmumu, ar kuru vienlaicīgi apstiprina attiecīgo līgumu par pakalpojumu sniegšanu, uzticēt sabiedrībām, kuras izveidotas 6. punkta nozīmē un sabiedrībām, kas minētas 17. punktā, citu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu, kuri ir saderīgi ar sabiedrības mērķiem.”

10 44. panta 6. un 18. punkta noteikumos Reģionālajā likumā Nr. 1, kas grozīts ar Reģionālo likumu Nr. 10, vārds vārdā jeb burtiski tiek atkārtots 88. panta 6. un 18. punkta teksts, kas ir saskaņots ar Trentīno-Alto Adidže [*Trentino-Alto Adige*] autonomā reģiona pašvaldību organizācijas noteikumiem.

11 Ar 2000. gada 18. augusta Dekrēta-likuma Nr. 267 115. pantu, kas ir likumu par vietējo iestāžu organizāciju apkopojums (kārtējais papildinājums pie 2000. gada 28. septembra *GURI* Nr. 227, turpmāk tekstā — “Dekrēts-likums Nr. 267/2000”) pašvaldībām tiek ļauts savus speciālos uzņēmumus pārveidot par akciju sabiedrībām un tajās palikt par vienīgo akcionāru uz laika periodu, kas nepārsniedz divus gadus, sākot skaitīt no šīs pārveidošanas dienas.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

12 Noteiktu Briksenes pašvaldības kompetencē ietilpstošu vietējo sabiedrisko pakalpojumu pārvaldīšanai šī pašvaldība saskaņā ar Likuma Nr. 142/1990 22. pantu vērsās pie speciālā uzņēmuma *Stadtwerke Brixen*, kas bija šīs pašvaldības īpašums.

- 13 Atbilstoši *Stadtwerke Brixen* statūtu 1. punktam kopš 1999. gada 1. janvāra tai ir juridiskās personas statuss, kā arī uzņēmējdarbības veikšanas brīvība, un tā bija pašvaldības iestāde, izveidota ar īpašu mērķi sniegt vienotus un savstarpēji saistītus vietējos sabiedriskos pakalpojumus.
- 14 Saskaņā ar šo pašu statūtu 2. punktu *Stadtwerke Brixen* [darbība] it īpaši ir [paredzēta]:
- “f) autostāvvietu un daudzstāvu autostāvvietu apsaimniekošanai, ieskaitot visu citu ar tām saistīto darbību izpildi”.
- 15 Saskaņā ar Dekrēta-likuma Nr. 267/2000 115. pantu Briksenes pašvaldība ar 2001. gada 25. oktobra Lēmumu Nr. 97 pārveidoja speciālo uzņēmumu *Stadtwerke Brixen* par akciju sabiedrību ar nosaukumu “*Stadtwerke Brixen AG*”.
- 16 Atbilstoši *Stadtwerke Brixen AG* statūtu 1. punkta 3. apakšpunktam “visas speciālā uzņēmuma [*Stadtwerke Brixen*] iepriekš pastāvošās tiesības un pienākumi tiek saglabātas arī pēc [uzņēmuma] pārveidošanas un sabiedrība [*Stadtwerke Brixen AG*] attiecīgi pārņem [speciālā] uzņēmuma *Stadtwerke Brixen* visus aktīvos un pasīvos tiesiskos darījumus”.
- 17 *Stadtwerke Brixen AG* atbilstoši tās statūtu 4. punktam var vietējā, valsts un starptautiskā mērogā veikt šādas darbības, it īpaši:

“g) autostāvvietu un garāžu apsaimniekošanu, kā arī ar tām saistītas darbības”.

18 *Stadtwerke Brixen AG* statūtu 18. punktā noteikts, ka tās valdei ir piešķirtas šādas pilnvaras:

“1) valdei ir plašas pilnvaras sabiedrības ikdienas vadībā ar tiesībām veikt jebkādu darbību, kuru tā uzskata par vajadzīgu sabiedrības mērķu sasniegšanai;

2) bez apvienības kopsapulces atļaujas valdei ir aizliegts piešķirt nodrošinājumu, kura summa ir lielāka par 5 (pieciem) miljoniem euro, kā arī parakstīt pārvedu vekšļus un apstiprināt līgumus, kas pārsniedz šo summu;

3) dalības pirkšana un cesija citās sabiedrībās, pirkšana un cesija, kā arī uzņēmumu vai uzņēmumu [darbības] nozaru pārņemšana un transportlīdzekļu pirkšana un pārdošana līdz noteiktai summai 5 (piecu) miljonu euro apmērā par darījumu ir uzskatāmas par valdei veicamām ikdienas darbībām;

4) Itālijas civiltkodeksa 2389. panta otrās daļas nozīmē valdes ekskluzīvā kompetencē ietilpst pieņemt lēmumus, kuru mērķis ir noteikt un/vai grozīt samaksu par noteiktiem uzdevumiem.”

19 Atbilstoši *Stadtwerke Brixen AG* statūtu 5. punkta 2. apakšpunkta noteikumiem “Briksenes pašvaldības dalība sākotnējā pamatkapitālā nevienā gadījumā nav zemāka par absolūto akciju vairākumu”. Turklāt Briksenes pašvaldībai ir tiesības iecelt

vairumu no šīs pašas sabiedrības uzraudzības padomes locekļiem. Uzraudzības padome sastāv no trīs pastāvīgiem un diviem aizstājējiem locekļiem, un minētā pašvaldība ieceļ vismaz divus pastāvīgos un vienu aizstājēju šīs valdes locekli.

- 20 Saskaņā ar iesniedzējtiesas viedokli speciālā uzņēmuma pārveidošana par akciju sabiedrību acīmredzami sekmē lielu tās neatkarību. *Stadtwerke Brixen AG* darbības sfēra ir ievērojami paplašināta salīdzinājumā ar *Stadtwerke Brixen*, jo tā var veikt darbības vietējā, valsts un starptautiskā līmenī, turpretim speciālā uzņēmuma *Stadtwerke Brixen* darbības aptver tikai Briksenes pašvaldības teritoriju. Turklāt speciālais uzņēmums *Stadtwerke Brixen* bija pakļauts pilsētas domes kontrolei un tiešai ietekmei, turpretī attiecībā uz *Stadtwerke Brixen AG* minētā pašvaldības veikta kontrole aprobežojās ar rīcības brīvību, kāda atbilstoši tiesību [normām] par sabiedrībām ir sabiedrības dalībnieku/akcionāru vairākumam.
- 21 Ar 2000. gada 23. marta Lēmumu Nr. 37 Briksenes pašvaldības padome *Stadtwerke Brixen* uzticēja publiskā baseina celtniecību un apsaimniekošanu. Laikā, kad šo sabiedrību pārveidoja par akciju sabiedrību — 2001. gada 25. oktobrī — *Stadtwerke Brixen AG* pārņēma no šī lēmuma izrietošās tiesības un pienākumus.
- 22 Ar 2001. gada 18. decembra Lēmumu Nr. 118 Briksenes pašvaldības padome piešķīra *Stadtwerke Brixen AG* tiesības uz baseinam paredzētā zemes gabala virszemes un pazemes platību, jo īpaši uz Briksenes pašvaldības teritorijā atrodošos zemes gabalu ar kadastra Nr. 491/11, pazemes autostāvvietas celšanai.
- 23 Līdz pazemes autostāvvietas projekta [pilnīgai] izpildei tika ierīkota pagaidu virszemes autostāvvietā. Šajā nolūkā parcelē 491/11, kuru iepriekš izmantoja par futbola laukumu, izklāja pagaidu bruģa segumu, lai to izveidotu par virszemes

autostāvvietu ar apmēram 200 vietu ietilpību. Saskaņā ar iesniedzējtiesas teikto par parces 491/11 kā virszemes autostāvvietas izmantošanu netika noslēgta nekāda vienošanās.

24 Lai ierīkotu papildu stāvvietas, virszemes autostāvvietu, kura izvietota blakus esošajā zemes gabalā, proti, parcelē ar kadastra Nr. 491/6, kas arī atradās Briksenes pašvaldības teritorijā, kurā bija apmēram 200 vietas un kuru vairāk nekā 10 gadus tieši apsaimniekoja Briksenes pašvaldība, ar minētās pašvaldības padomes 2002. gada 28. novembra Lēmumu Nr. 107 piešķīra *Stadtwerke Brixen AG* apsaimniekošanai. Šajā lēmumā tika precizēts, ka "*Stadtwerke Brixen AG* peldēšanas nodarbībām jau ir uzcēlusi pagaidu autostāvvietu, kas atrodas pavisam netālu no pašvaldībai [piederošā] zemes gabala", un ka "tātad šķiet vajadzīgi un lietderīgi uzticēt *Stadtwerke Brixen AG* apsaimniekot arī šo blakus esošo zemes gabalu, ko veido parces 491/6, [..] ar kopējo platību 5 137 m², ko faktiski tieši apsaimnieko pašvaldība".

25 2002. gada 19. decembrī Briksenes pašvaldība, piemērojot Lēmumu Nr. 107, noslēdza vienošanos ar *Stadtwerke Brixen AG*, saskaņā ar kuru *Stadtwerke Brixen AG* tika uzticēta autostāvvietas, kas atradās parcelē 491/6, apsaimniekošana uz deviņiem gadiem.

26 Kā atlīdzību par šīs autostāvvietas apsaimniekošanu *Stadtwerke Brixen AG* iekasēja maksu par [automašīnu] novietošanu [maksas] autostāvvietā. Tomēr tā samaksāja Briksenes pašvaldībai ikgadējo atlīdzību 151 700 euro apmērā, kuru indeksēja pēc autostāvvietas biļešu cenas, tā, ka to cenu pieauguma rezultātā palielinātos pašvaldībai samaksātā atlīdzība. Turklāt, apsaimniekojot autostāvvietu, *Stadtwerke Brixen AG* uzņēmās atbildību par divriteņu bezmaksas iznomāšanas pakalpojumiem un piekrita, ka attiecīgajā teritorijā tiek rīkots iknedēļas tirgus. *Stadtwerke Brixen AG* arī pārņēma Briksenes pašvaldības iepriekš šajā teritorijā nodarbināto personālu.

Visbeidzot, teritorijas parastā un ārkārtas uzturēšana gulstas uz minēto sabiedrību, kura šajā sakarā uzņemas jebkādu atbildību.

- 27 Atbilstoši 1992. gada 19. jūnijā noslēgtajam koncesijas līgumam ar Briksenes pašvaldību *Parking Brixen* uzņēmās autostāvvietas, kas arī atradās šīs pašvaldības teritorijā, celtniecību un apsaimniekošanu, kas ir cita, nevis tā, kura ir pamata lietas priekšmets. *Parking Brixen* apstrīdēja *Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen* [Administratīvā tiesa, Bolcāno provinces neatkarīgā nodaļa] parcelēs 491/6 un 491/11 ierīkoto autostāvvietu apsaimniekošanas tiesību piešķiršanu *Stadtwerke Brixen AG*. Saskaņā ar tās viedokli Briksenes pašvaldībai bija jāpiemēro noteikumi, kas ir saistoši jautājumā par publiskiem konkursiem.
- 28 Atbildētāji pamata lietā, proti, *Stadtwerke Brixen AG* un Briksenes pašvaldība, apstrīdēja jebkādu pienākumu [izzinot] uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu publiskajam konkursam. Šajā sakarā Briksenes pašvaldība norādīja, ka tā pilnībā kontrolē *Stadtwerke Brixen AG* un ka tātad nav notikusi nekāda līgumu piešķiršana trešām personām.
- 29 Pastāvot šādiem apstākļiem, *Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

“1) Vai attiecīgo publisko maksas autostāvvietu apsaimniekošanas [tiesību] piešķiršana ir publiskais pakalpojumu līgums Direktīvas 92/50/EEK nozīmē vai arī tā ir sabiedrisko pakalpojumu koncesija, uz kuru attiecas Eiropas Kopienu konkurences tiesību normas un it īpaši vienlīdzīgas attieksmes un pārskatāmības pienākums?

2) Gadījumā, ja minētais līgums saistībā ar pašvaldības sniegtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem ir pakalpojumu koncesija, vai publisko maksas autostāvvietu apsaimniekošanas tiesību piešķiršana, kas saskaņā ar 44. panta 6. punkta b) apakšpunktu 1993. gada 4. janvāra Reģionālajā likumā Nr. 1, kas grozīts ar 1998. gada 23. oktobra Reģionālā likuma Nr. 10 10. pantu, un atbilstoši saskaņoto pašvaldību organizācijas noteikumu 88. panta 6. punkta a) un b) apakšpunktam var notikt bez uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu publiskā konkursā, ir saderīga ar Kopienu tiesībām un it īpaši ar principu par pakalpojumu sniegšanas brīvību, brīvu konkurenci un nediskrimināciju un no tā izrietošo pienākumu par vienlīdzīgu attieksmi un pārskatāmību, kā arī ar samērīguma principu, ja tā ir akciju sabiedrība, kas izveidota atbilstoši Dekrēta-likuma Nr. 267/2000 115. pantam pašvaldības speciālā uzņēmuma pārveidoša-
 nas rezultātā un kuras pamatkapitālu brīdī, kad tiek piešķirtas [tiesības], pilnībā iegūst pašvaldība, bet kuras valdei ir plašas ikdienas vadības pilnvaras, kas sniedzas līdz noteiktai summai 5 miljonu euro apmērā par darījumu?"

30 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2004. gada 25. maija rīkojumu *Energy Service Srl* pieteikums par iestāšanos lietā tika noraidīts kā nepieņemams.

Par pirmo jautājumu

31 Iesniedzējtiesa ar pirmo jautājumu vaicā, vai attiecīgā publisko maksas autostāvvietu apsaimniekošanas tiesību piešķiršana pēc būtības ir publiskais pakalpojumu līgums Direktīvas 92/50 nozīmē vai arī tā ir sabiedrisko pakalpojumu koncesija.

- 32 Uzreiz ir jāprecizē, ka Tiesas kompetencē neietilpst attiecīgo darbību konkrēta kvalifikācija pamata lietā. Šāda kvalifikācija ir tikai valsts tiesas kompetencē. Tiesas loma aprobežojas ar to, ka tā šai valsts tiesai sniedz interpretāciju par Kopienu tiesībām, kas ir noderīga lēmuma pieņemšanai prāvā, ko tā izskata.
- 33 Tādēļ Tiesa attiecībā uz Kopienu tiesību interpretāciju var izdarīt secinājumus par no pamata lietas materiāliem atbilstošiem faktiem.
- 34 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka pamata lieta attiecas uz apsaimniekošanas [tiesību] piešķiršanu attiecībā uz divām dažādām autostāvvietām, pirmkārt, par autostāvvietu, kas atrodas parcelē 491/11, un, otrkārt, par to, kura atrodas parcelē 491/6.
- 35 Attiecībā uz virszemes autostāvvietu, kas atrodas parcelē 491/11, iesniedzējtiesas lēmumā ir norādīts tikai tas, ka par tās izmantošanu nav tikusi noslēgta nekāda vienošanās. It īpaši šajā lēmumā nav ietverta nekāda informācija par šīs autostāvvietas izmantošanas atbildības nosacījumiem.
- 36 Pastāvot šādiem apstākļiem, Tiesa var tikai konstatēt, ka tās rīcībā nav pietiekamas informācijas, lai, atbildot uz šo jautājuma daļu, sniegtu noderīgu Kopienu tiesību interpretāciju.
- 37 Attiecībā uz parcelē 491/6 atrodošos autostāvvietu, no iesniedzējtiesas lēmuma, kā tas arī ir norādīts šī sprieduma 24.–26. punktā, izriet, ka šo autostāvvietu vairāk nekā

desmit gadus tieši apsaimniekoja Briksenes pašvaldība līdz brīdim, kad tās apsaimniekošanu uz deviņiem gadiem uzticēja *Stadtwerke Brixen AG* saskaņā ar 2002. gada decembrī noslēgto vienošanos starp šo sabiedrību un minēto pašvaldību. Kā atlīdzību par šīs autostāvvietas apsaimniekošanu *Stadtwerke Brixen AG* iekasēja maksu par autostāvvietas izmantošanu, kura izmaksāja Briksenes pašvaldībai ikgadējo atlīdzību. Turklāt *Stadtwerke Brixen AG* piekrita tam, ka attiecīgajā teritorijā notiek iknedēļas tirgus un tiek nodrošināti divriteņu bezmaksas iznomāšanas pakalpojumi, un uzņēmas uzturēt šo teritoriju.

38 Ņemot vērā šos faktus, ir jāsaprot, ka iesniedzējtiesa ar savu pirmo jautājumu pēc būtības vaicā, vai valsts iestādes piešķirtās publiskās maksas autostāvvietas apsaimniekošanas [tiesības] pakalpojumu sniedzējam, kurš atlīdzību par tās apsaimniekošanu saņem ar trešo personu, kuras izmanto šo autostāvvietu, maksājumiem, ir publiskais pakalpojumu līgums Direktīvas 92/50 nozīmē vai arī tā ir sabiedrisko pakalpojumu koncesija, attiecībā uz kuru šī direktīva nav piemērojama.

39 Kā tas arī izriet no Direktīvas 92/50 astotā apsvēruma, tā attiecas uz “publiskiem pakalpojumu līgumiem”, kuri tās 1. panta a) apakšpunktā ir definēti kā “līgumi, kas peļņas nolūkos rakstiski noslēgti starp pakalpojumu sniedzēju un līgumslēdzēju iestādi”. No šīs definīcijas izriet, ka publiskais pakalpojumu līgums šīs direktīvas nozīmē ietver atlīdzību, kuru līgumslēdzēja iestāde tieši izmaksā pakalpojumu sniedzējam.

40 Savukārt pirmajā jautājumā minētajā situācijā atlīdzības izcelsme pakalpojumu sniedzējam ir nevis no attiecīgās valsts iestādes, bet gan no trešo personu maksām par attiecīgās autostāvvietas izmantošanu. Šis atlīdzības veids nozīmē, ka [pakalpojumu] sniedzējs uzņemas risku par attiecīgajiem pakalpojumiem, un tāpat

norāda uz sabiedrisko pakalpojumu koncesiju. Tādējādi tādā situācijā, kāda tā ir pamata lietā, runa nav par publisko pakalpojumu līgumu, bet gan par sabiedrisko pakalpojumu koncesiju.

- 41 Šajā sakarā ir atbilstoši atzīmēt, ka šī interpretācija ir nostiprināta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvu 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu [publisko būvdarbu līgumu], piegādes valsts līgumu [publisko piegādes līgumu] un pakalpojumu valsts līgumu [publisko pakalpojumu līgumu] slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.), pat ja tā nebija piemērojama pamata lietas faktu laikā. Atbilstoši šīs direktīvas 1. panta 4. punktam “pakalpojumu koncesija ir tāda paša veida līgums kā pakalpojumu valsts līgums [publiskais pakalpojumu līgums], izņemot to, ka atlīdzība par pakalpojumu sniegšanu ir vai nu konkrētā pakalpojuma izmantošanas tiesības, vai arī šīs tiesības un samaksa”.
- 42 Nav strīda par to, ka sabiedrisko pakalpojumu koncesijas ir izslēgtas no Direktīvas 92/50 piemērošanas jomas (skatīt 2002. gada 30. maija rīkojumu lietā C-358/00 *Buchhändler-Vereinigung, Recueil*, I-4685. lpp., 28. punkts).
- 43 Tādējādi uz pirmo jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka publiskās maksas autostāvvietas apsaimniekošanas tiesības, ko valsts iestāde piešķir pakalpojumu sniedzējam, kurš atlīdzību par tās apsaimniekošanu saņem ar trešo personu, kuras izmanto šo autostāvvietu, maksājumiem, ir sabiedrisko pakalpojumu koncesija, attiecībā uz kuru Direktīva 92/50 nav piemērojama.

Par otro jautājumu

- 44 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa pēc būtības jautā, vai sabiedrisko pakalpojumu koncesijas piešķiršana, nerīkojot konkursu, ir saderīga ar Kopienu tiesībām gadījumā, kad uzņēmums, kas ieguvis koncesiju [koncesionārs], ir akciju sabiedrība, kas izveidota valsts iestādes speciālā uzņēmuma pārveidošanas rezultātā, sabiedrība, kuras pamatkapitālu [tiesību] piešķiršanas brīdī pilnībā iegūst valsts iestāde, kas noslēgusi koncesijas līgumu [koncedents], bet kuras valdei ir plašas ikdienas vadības pilnvaras un kura var, rīkojoties neatkarīgi, bez dalībnieku kopsapulces piekrišanas veikt noteiktus darījumus līdz noteiktai summai 5 miljonu euro apmērā.
- 45 Pirmkārt, šis jautājums attiecas uz koncedenta rīcību attiecībā uz specifiskās koncesijas piešķiršanu un, otrkārt, uz valsts tiesību aktu [normām], ar kurām tiek atļauta šādu koncesiju piešķiršana, [neizziņojot] uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu konkursā.
- 46 Neskatoties uz to, ka uz sabiedrisko pakalpojumu koncesijas līgumiem pašreizējā Kopienu tiesību [attīstības] stadijā neattiecas Direktīvas 92/50 piemērošanas joma, tomēr tos slēdzošajām valsts iestādēm vispārīgi ir jāievēro EK Līguma pamata noteikumi un it īpaši nediskriminācijas princips pilsonības dēļ (šajā sakarā skat. Tiesas 2000. gada 7. decembra spriedumu lietā *C-324/98 Teleaustria* un *Telefonadress, Recueil*, I-10745, 60. punkts, un Tiesas 2005. gada 21. jūlija spriedumu lietā *C-231/03 Coname*, Krājums, I-7287. lpp., 16. punkts).
- 47 Jebkādas diskriminācijas aizliegums pilsonības dēļ ir noteikts EKL 12. pantā. Līguma normas, kas jo īpaši ir piemērojamas sabiedrisko pakalpojumu koncesijām, ir

ietvertas EKL 43. panta pirmajā daļā, kurā noteikts, ka ir aizliegti ierobežojumi kādas dalībvalsts pilsoņu brīvībai veikt uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, un EKL 49. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka Kopienā ir aizliegti pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumi to dalībvalstu pilsoņiem, kas veic uzņēmējdarbību kādā Kopienas valstī, bet sniedz pakalpojumus citas dalībvalsts personai.

- 48 Saskaņā ar Tiesas judikatūru EKL 43. un 49. pants ir īpašs vienlīdzīgas attieksmes principa izpaudums (skat. Tiesas 1989. gada 5. decembra spriedumu lietā C-3/88 Komisija/Itālija, *Recueil*, 4035. lpp., 8. punkts). Diskriminācijas aizliegums pilsonības dēļ arī ir īpašs vienlīdzīgas attieksmes vipārējā principa izpaudums (skat. Tiesas 1980. gada 8. oktobra spriedumu lietā 810/79 *Überschär*, *Recueil*, 2747. lpp., 16. punkts). Tiesa savā judikatūrā par Kopienu direktīvām jautājumā par sabiedrisko [pakalpojumu] līgumiem ir precizējusi, ka pretendentiem piemērojamais vienlīdzīgas attieksmes princips noteic, ka visiem pretendentiem ir vienādas iespējas savu piedāvājumu noteikumu izteikšanā neatkarīgi no to pilsonības (šajā sakarā skat. Tiesas 1996. gada 25. aprīļa spriedumu lietā C-87/94 Komisija/Belģija, *Recueil*, I-2043. lpp., 33. un 54. punkts). No tā izriet, ka vienlīdzīgas attieksmes princips starp pretendentiem ir piemērojams sabiedrisko pakalpojumu koncesijām pat tad, ja nepastāv diskriminācija pilsonības dēļ.

- 49 Vienlīdzīgas attieksmes princips un nediskriminācijas princips pilsonības dēļ tostarp nozīmē pārskatāmību, kas ļauj koncedējošajai valsts iestādei nodrošināt šo principu ievērošanu. Šis minētajai iestādei saistošais pārskatāmības pienākums nozīmē garantēt atbilstošu publicitāti jebkuram potenciālam pretendentam, tādējādi ļaujot organizēt konkursu attiecībā uz pakalpojumu koncesijām, kā arī piešķiršanas procedūru objektivitātes kontroli (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Teleaustria* un *Telefonadress*, 61. un 62. punkts).

- 50 Vērtējums par konkursa noteikumu atbilstību attiecīgās sabiedrisko pakalpojumu koncesijas specifiskajām īpatnībām, ir jāveic koncedējošajai valsts iestādei, un tām ir jābūt pakļautām kompetento tiesu kontrolei. Tomēr pilnīga konkursa neīstenošana sabiedrisko pakalpojumu koncesijas piešķiršanas gadījumā pamata lietā nav atbilstoša EKL 43. un 49. panta prasībām un vēl jo vairāk — vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas un pārskatāmības principam.
- 51 Turklāt EKL 86. panta 1. punktā noteikts, ka attiecībā uz publiskiem uzņēmumiem un uzņēmumiem, kuriem dalībvalstis piešķirušas īpašas vai ekskluzīvas tiesības, tās nedz ievieš, nedz arī uztur spēkā tādus pasākumus, kādi ir pretrunā šim Līgumam, it īpaši ar noteikumiem, kas ietverti [Līguma] 12. pantā un 81.–89. pantā.
- 52 No tā izriet, ka dalībvalstis nevar atstāt spēkā tādas valsts tiesību aktu [normas], ar kurām tiek atļauts [piešķirt] sabiedrisko pakalpojumu koncesijas, neorganizējot konkursu, jo ar šādu piešķiršanu tiek pārkāpts EKL 43. vai 49. pants vai vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas un pārskatāmības princips.
- 53 Ir izvirzīti divi argumenti apgalvojumam, ka Līguma noteikumi un šī sprieduma 46.–52. punktā minētie vispārīgie principi neattiecas uz sabiedrisko pakalpojumu koncesiju, kas piešķirta tādos apstākļos, kādi tie ir pamata lietā, atbalstam.

- 54 Pirmkārt, *Stadtwerke Brixen AG* norāda, ka EKL 43.–55. pants nav piemērojami situācijai pamata lietā, jo runa ir par pilnīgi iekšēju situāciju vienā dalībvalstī, ņemot vērā to, ka *Parking Brixen, Stadtwerke Brixen AG* un Briksenes pašvaldības juridiskā adrese ir Itālijā.
- 55 Šim argumentam nevar piekrist. Nevar izslēgt to, ka pamata lietā uzņēmumi, kas dibināti citās dalībvalstīs, nevis Itālijā, varētu būt ieinteresēti sniegt attiecīgos pakalpojumus (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Belģija, 33. punkts). Tomēr, nenodrošinot tādas sabiedrisko pakalpojumu koncesijas, kāda tā attiecīgi ir pamata lietā, publicitāti un nerīkojot konkursu, notiekoša diskriminācija — vismaz potenciāla — nenāk par labu citu dalībvalstu uzņēmumiem, kuriem tādējādi tiek traucēta Līgumā noteiktā pakalpojumu sniegšana un uzņēmējdarbības veikšana (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Coname*, 17. punkts).
- 56 Otrkārt, Itālijas Republika, *Stadtwerke Brixen AG* un Briksenes pašvaldība norāda, ka Līguma normu un Kopienu tiesību vispārējo principu piemērošana pamata lietas situācijai nav iespējama, jo *Stadtwerken Brixen AG* nav no minētā pašvaldības [kontroles] neatkarīgs [tiesību] subjekts. Šī argumenta atbalstam tie atsaucas uz Tiesas 1999. gada 18. novembra spriedumu lietā C-107/98 *Teckal, Recueil*, I-8121. lpp., 49.–51. punkts).
- 57 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka iepriekš minētajā spriedumā lietā *Teckal* Tiesa ir nospriedusi, ka Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīva 93/36/EEK, ar ko koordinē piegāžu valsts līgumu piešķiršanas procedūras [publisko piegādes līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras] (OV L 199, 1. lpp.), ir piemērojama, kad līgumslēdzēja iestāde, tāda kā reģionāla vai vietēja iestāde, paredz peļņas nolūkos

rakstiski noslēgt līgumu par produktu piegādi ar [tiesību] subjektu, kurš salīdzinājumā ar to ir formāli atšķirīgs un ir neatkarīgs lēmumu pieņemšanas līmenī.

58 Attiecībā uz šāda līguma esamību Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Teckal* 50. punktā precizējusi, ka saskaņā ar Direktīvas 93/36 1. panta a) apakšpunktu faktiski ir pietiekami, ka līgums ir ticis noslēgts starp, no vienas puses, reģionālo vai vietējo iestādi un, no otras puses, citu juridisku personu. Tas ir iespējams tikai tad, ja reģionālā vai vietējā iestāde veic kontroli pār attiecīgo juridisko personu, kas ir tāda pati, kādu tā veic pār saviem dienestiem, un ja šī persona veic savas galvenās darbības [kopā] ar to iegūstošo iestādi vai iestādēm.

59 Tiesa apstiprināja, ka šie paši apsvērumi attiecas uz Direktīvu 92/50 par [publiskajiem] valsts pakalpojumu līgumiem un Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras [publisko būvdarbu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras] (OV L 199, 54. lpp.) (skat. attiecīgi Tiesas 2005. gada 11. janvāra spriedumu lietā *C-26/03 Stadt Halle* un *RPL Lochau*, 2005. g. Krājums, I-1. lpp., 48., 49. un 52. punkts, kā arī Tiesas 2005. gada 13. janvāra spriedumu lietā *C-84/03 Komisija/Spānija*, 2005. g. Krājums, I-139. lpp., 39. punkts).

60 Šie apsvērumi izriet no premissas, saskaņā ar kuru Direktīvas 92/50, Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 piemērošana ir atkarīga no līguma, kas noslēgts starp divām dažādām personām, esamības [fakta] (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Teckal*, 46. un 49. punkts). Tomēr EKL 12., 43. un 49. pantu, kā arī ar to saistīto vienlīdzības, nediskriminācijas un pārskatāmības principu piemērošana nav atkarīga no līguma pastāvēšanas [fakta]. Tādējādi šī sprieduma 56.–59. pantā minētās judikatūras attīstītie apsvērumi automātiski neattiecas ne uz šiem Līguma noteikumiem, ne arī uz šiem principiem.

61 Tomēr ir jāatzīst, ka minētos apsvērumus var transponēt Līguma normās un principos attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu koncesiju, uz ko neattiecas Direktīvu

piemērošanas joma jautājumā par publiskajiem [pakalpojumu] līgumiem. Publisko [pakalpojumu] līgumu un sabiedrisko pakalpojumu koncesiju nozarē vienlīdzīgas attieksmes princips un tā specifiskie izteiksmes veidi, kas ir diskriminācijas aizliegums pilsonības dēļ, kā arī EKL 43. un 49. pants ir piemērojami gadījumā, kad valsts iestāde uztic trešām personām ekonomiska rakstura pakalpojumu sniegšanu. Savukārt Kopienų tiesību normas jautājumā par publiskajiem [pakalpojumu] līgumiem vai sabiedrisko pakalpojumu koncesiju nav jāpiemēro gadījumā, kad valsts iestāde veic tai uzlikto uzdevumu sabiedrības interesēs ar saviem administratīviem, tehniskiem un cita veida līdzekļiem, nepieaicinot [citus tiesību] subjektus no ārpusē (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Stadt Halle* un *RPL Lochau*, 48. punkts).

- 62 Tādējādi sabiedrisko pakalpojumu koncesiju nozarē EKL 12., 43. un 49. pantā paredzētās normas, kā arī tajā ietvertie vispārējie principi to specifiskajā izteiksmes veidā nav piemērojami, ja vienlaikus koncedenta — valsts iestādes — veiktā kontrole pār koncesionāru — [tiesību] subjektu — ir tāda pati kā tā, ko šī valsts iestāde veic pār saviem dienestiem, un ja šis [tiesību] subjekts īsteno savas galvenās darbības [kopā] ar to iegūstošo iestādi.
- 63 Attiecībā uz atkāpi no vispārējām Kopienų tiesību normām, divi iepriekšējā punktā minētie nosacījumi ir jāinterpretē šauri, un tam, kas paredz uz tiem atsaukties, ir jāpierāda, ka patiešām pastāv ārkārtēji apstākļi, kas pamato šo atkāpi (skatīt iepriekš minēto spriedumu lietā *Stadt Halle* un *RPL Lochau*, 46. punkts).
- 64 Pirmkārt, ir jāpārbauda, vai koncedents (valsts iestāde) veic tādu pašu kontroli pār koncesionāru (tiesību subjekts), kādu tā veic pati pār saviem dienestiem.

- 65 Šajā izvērtējumā ir jāņem vērā tiesību aktu noteikumu un atbilstošo apstākļu kopums. No šīs pārbaudes jāizriet, ka uz attiecīgo koncesionāru (tiesību subjektu) attiecas kontrole, ar kuras palīdzību koncedents (valsts iestāde) var ietekmēt minētā [tiesību] subjekta lēmumus. Ir jāpastāv noteicošai ietekmei gan attiecībā uz tā stratēģiskajiem mērķiem, gan svarīgiem lēmumiem.
- 66 No iesniedzējtiesas rīkojuma izriet, ka atbilstoši speciālā uzņēmuma *Stadtwerke Brixen* statūtu 1. punktam tas ir pašvaldības [tiesību] subjekts (organizācija), kas izveidota ar specifisku funkciju — sniegt vienotus un integrētus vietējos sabiedriskos pakalpojumus. Pašvaldības dome nosaka vispārējos virzienus, piešķir dotāciju kapitālu, nodrošina iespējamo sociālo izmaksu segšanu, pārbauda apsaimniekošanas rezultātus un veic stratēģisku kontroli, vienlaicīgi uzņēmumam nodrošinot vajadzīgo neatkarību.
- 67 Savukārt *Stadtwerke Brixen AG* ir ieguvusi noteiktu tirgus orientāciju, kas apgrūtina pašvaldības kontroli. Šajā ziņā tā ietver:
- a) *Stadtwerke Brixen* — Briksenes pašvaldības speciālā uzņēmuma un šī sabiedrības veida pārveidošanu par akciju sabiedrību (*Stadtwerke Brixen AG*) un [ar] šim sabiedrības veidam [piemītošo] raksturu;
  - b) veicamās uzņēmējdarbības veidu loka paplašināšanu, tā kā sabiedrība uzsāka darbību divās svarīgās nozarēs, it īpaši personu un preču transportēšanā, kā arī informātikas un telekomunikāciju nozarē. Ir jāatgādina, ka sabiedrība ir saglabājusi plašu speciālā uzņēmuma agrāk veikto darbību spektru, tātad tostarp tās darbības, kas attiecas uz ūdens pievadīšanu un izlietotajā ūdens attīrīšanu, apkures un elektroenerģijas piegādi, atkritumu likvidēšanu un ceļu celtniecību;

- 70 Kad šim koncesionāram (tiesību subjektam) ir tāda neatkarība, ko raksturo šī sprieduma 67.–69. punktā minētie fakti, ir izslēgta iespēja, ka kontrole, ko koncedents (valsts iestāde) veic pār koncesionāru (tiesību subjektu), ir tāda pati kā tā, ko šī valsts iestāde pati veic pār saviem dienestiem.
- 71 Pastāvot šādiem nosacījumiem un ciktāl nav jāpārbauda apskatāmais jautājums, vai koncesionārs (tiesību subjekts) galvenokārt savas darbības veic kopā ar koncedentu (valsts iestādi), valsts iestādes piešķirto sabiedrisko pakalpojumu koncesiju šādam [tiesību] subjektam nevar uzskatīt par minētās valsts iestādes iekšēju darījumu, attiecībā uz kuru nav piemērojami Kopienų tiesību noteikumi.
- 72 No minētā izriet, ka uz otro jautājumu ir jāatbild šādi:

EKL 43. un 49. pants, kā arī vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas un pārskatāmības principi ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka tie nepieļauj, ka valsts iestāde, nerīkojot konkursu, piešķir sabiedrisko pakalpojumu koncesiju akciju sabiedrībai, kas izveidota šīs valsts iestādes speciālā uzņēmuma pārveidošanas rezultātā, kuras darbību veidu loks ir paplašināts attiecībā uz jaunām svarīgām nozarēm, kuras kapitāls īstermiņā noteikti jādara pieejams trešo personu līdzdalībai, kuras darbību teritoriālā joma ir paplašināta, attiecinot tās uz visu valsti un ārvalstīm, un kuras valdei ir ļoti plašas vadības pilnvaras, kuras tā var īstenot neatkarīgi.

Par tiesāšanās izdevumiem

73 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumud Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospiež:

- 1) publiskās maksas autostāvvietas apsaimniekošanas tiesības, ko valsts iestāde piešķir pakalpojumu sniedzējam, kurš atlīdzību par tās apsaimniekošanu saņem ar trešo personu, kuras izmanto šo autostāvvietu, maksājumiem, ir sabiedrisko pakalpojumu koncesija, attiecībā uz kuru nav piemērojama Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīva 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [publisko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai];
- 2) EKL 43. un 49. pants, kā arī vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas un pārskatāmības principi ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka tie nepieļauj, ka valsts iestāde, nerikojot konkursu, piešķir sabiedrisko pakalpojumu koncesiju akciju sabiedrībai, kas izveidota šīs valsts iestādes speciālā uzņēmuma pārveidošanas rezultātā, kuras darbību veidu loks ir paplašināts attiecībā uz jaunām svarīgām nozarēm, kuras kapitāls īstermiņā noteikti jādara pieejams trešo personu līdzdalībai, kuras darbību teritoriālā joma ir paplašināta, attiecinot tās uz visu valsti un ārvalstīm, un kuras valdei ir ļoti plašas vadības pilnvaras, kuras tā var īstenot neatkarīgi.

[Paraksti]